

İKV BİLGİ NOTU

AVRUPA PARLAMENTOSU SEÇİMLERİ

Sema Nur Yenişıldız, İKV Uzmanı

Deniz Bal, İKV Uzman Yardımcısı

Üyelerinin doğrudan Avrupalı vatandaşlar tarafından seçildiği tek kurum olan Avrupa Parlamentosu (AP), 6-9 Haziran 2024 tarihleri arasında gerçekleşen seçimle yenilendi. Sandıktan çıkan sonuç, önümüzdeki beş yıl boyunca Avrupa'daki güçlerin siyasi korelasyonunu kısmen belirleyecek.

Seçimlere Katılım

2024 AP seçimleri, %51,07'lik bir katılımı ile gerçekleşti. 2019 seçimlerine kıyasla sadece %0,5'lik bir katılım artışı gözlemlendi. Katı oy kullanma yasalarına sahip olan Belçika (%89,82) ile Lüksemburg (%82,29)'da seçime katılım yüksek iken, seçimlere katılımın en düşük olduğu ülkeler Hırvatistan (%21,35), Litvanya (%28,35) ve Bulgaristan (%33,79) oldu. 16 üye ülkede katılım oranı, AB ortalamasının (%51,07) gerisinde kaldı.

Sandalye Dağılımı

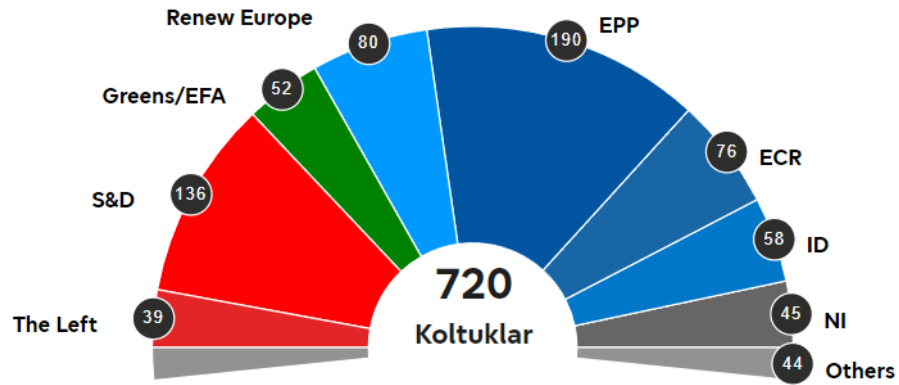
- **European People's Party (EPP):** EPP, Hıristiyan-Demokrat, liberal-muhafazakâr ve muhafazakâr üye partilere sahip parti grubu. EPP, oylarını 1,5 puanlık artışla %26,39'a yükseltirken, 2019'da sahip olduğu 182 sandalyeyi 2024'te 190 sandalyeye çıkarma başarısı gösterdi.
- **Socialists and Democrats (S&D):** S&D, sosyal demokrat ve demokratik sosyalist partileri içeren grup. S&D, 2019'da %20,5 oy oranıyla 154 sandalyeye sahipken, 2024'te oy oranı %18,89'a, sandalye sayısı da 136'ya düştü.
- **Renew Europe (Renew):** Liberal ve merkezci partileri temsil eden Renew, 2019'da %14,4 oy oranıyla 108 sandalyeye sahipken, 2024'te oy oranı %11,1 oldu ve sandalye sayısı 80'e düştü.
- **Conservatives and Reformists (ECR):** ECR, muhafazakâr ve ulusalcı partileri kapsıyor. ECR, 2019'da %8,3 oy oranıyla 62 sandalyeye sahipken, 2024'te %10,56 oy oranıyla 76 sandalyeye ulaşma başarısını gösterdi.
- **Identity and Democracy (ID):** ID, aşırı sağ ve milliyetçi partileri içeriyor. 2024'te oyların %8,06'sını alarak 58 sandalyeye ulaştı.
- **Greens (Greens/EFA):** Greens/EFA, çevreci ve bölgesel partileri bir araya getiriyor. 2019'da %9,9 oy oranıyla 74 sandalyeye sahipken, 2024'te %7,22' gerileyen oy oranıyla 52 sandalyeye düştü.
- **Left (GUE/NGL):** Birleşik Avrupa Solu/Kuzey Yeşil Solu (GUE/NGL), solcu ve komünist partilerden oluşuyor. 2019'da %5,4 oy oranıyla 41 sandalyeye sahipken, 2024'te oyların %5,42'sini almasına karşın 39 sandalyeye geriledi.

- **Nonaligned (NA):** Bağımsız ve yeni kurulan partiler, belirli bir grup içinde yer almayan partiler.2019'da %7,6 oy oranıyla 57 sandalyeye sahipken, 2024'te %12,36 oy oranı ile 89 sandalyeye çıkararak önemli bir artış gösterdi.

Avrupa Parlamentosu 2024-2029

Geçici sonuçlar

Kaynak: 14 Haziran 2024, Avrupa Parlamentosu

Seçimle İlgili Ön Plana Çıkanlar

- 6-9 Haziran 2024 AP seçimleri, 1979 tarihli ilk doğrudan seçimlerinden bu yana 10'uncu ve Brexit sonrası seçim oldu. 1979-2014 yılları arasındaki her seçimde katılım düşerken, 2019 ve 2024 seçimlerinde katılım, artış gösterme eğilimine girdi. Farklı vurgu dereceleriyle Ukrayna-Rusya savaşı, iklim krizi, göç, AB'nin ekonomik durumu ve rekabet gücü, seçimlerin ana konusunu oluşturdu.
- 2024 AP seçimlerinin bir diğer özelliği, 13 üye ülkede de seçim yılı (parlamento, cumhurbaşkanlığı ve eyalet seçimleri yılı) olmasıydı.
- Seçimden sonra EPP (Hıristiyan-Demokrat, liberal-muhafazakâr ve muhafazakâr üye partilere sahip parti grubu-190) en güçlü grup olmasına rağmen, aşırı sağcı gruplar ECR ve ID -seçim öncesinde korkulduğu kadar olmasa da- koltuk sayısını (134) artırdı. Ayrıca bağımsızların (45) çoğunluğu ECR ve ID partilerine yakınlık gösteriyor. Her ne kadar sağa yönelim artsa da aşırı sağ, AP'de en büyük çoğunluğu ele geçirmeyi başaramadı. Fransa Ulusal Birlik, İtalya'nın Kardeşleri ve Almanya İçin Alternatif (AfD) gibi partilerin AB politikası üzerinde önemli bir etki yaratmak için birlikte çalışmalarını gerekiyor. Fakat önemli konularda büyük ayrımlara da sahip oldukları biliniyor.
- Almanya, Fransa, İtalya, Avusturya ve İspanya'da aşırı sağın yükselişi dikkat çekti. AP'de 96 sandalyeye sahip Almanya'da Alternatif für Deutschland (AfD) Partisi,

önceki döneme göre beş puan oy artırarak %15,9 ile ikinci sıraya yerleşti ve 15 vekil çıkarttı. Macron'un Rönensans Partisi (%15,2), Le Pen'in Ulusal Birlik Partisi'nin (%31,50) gerisinde kalmasının ardından Macron, Fransa Ulusal Meclisi'ni feshetti ve 30 Haziran-7 Temmuz'da Fransa'nın erken seçime gideceğini açıkladı.

- İtalya'da Başbakan Meloni'nin partisi aşırı sağcı İtalya'nın Kardeşleri, %27,7'lik oy oranıyla ilk sırada yer aldı. Bu durum, Meloni'nin AB'de de gücünün artacağı yorumlarına neden oluyor.
- Aşırı sağ partiler yalnızca beş üye ülkede birinci olurken, diğer beş üye ülkede ise ağırlıklı olarak liberal, sol ve yeşil partilerin aleyhine ikinci veya üçüncü oldu. Ancak, nüfus oranı yüksek olan ülkelerde (Fransa, Almanya ve İtalya gibi) oy oranlarını artırması, AP'de sandalye sayısının artmasını sağladı. Diğer üyelere ise merkez ve sol gruplara verilen destekle, aşırı sağdaki artış yumuşatılmış oldu.
- Özellikle İskandinav ülkelerinin, sol ve yeşil partilere destek verdiği görüldü.
- Sosyalist ve liberal partilerin AP'de sandalye kaybetmesi, merkez sol ve merkez sağ politikaların Avrupa genelinde zemin kaybettiğine işaret etti.
- Muhafazakâr ve ulusalcı partilerin yükselişi, seçmenlerin artan ekonomi ve göç sorunlarına yönelik endişelerinin bir yansıması olarak değerlendirildi.
- Bağımsız ve yeni partilerin büyük bir artış göstermesi, seçmenlerin geleneksel partilere olan güvenlerinin azaldığını ve yeni alternatiflere yöneldiklerini gösterdi.
- Tiktok Etkisi: Almanya'nın seçme yaşını 16'ya indirmesi ve Fransa'da Le Pen'in partisini TikTok'u etkili kullanan 28 yaşındaki Bardella'ya bırakması, sosyal medyanın öne çıkmasını sağladı. Geleneksel siyasetçilerin görmezden geldiği TikTok'tan yürütülen kampanyalar, Almanya ve Fransa'da aşırı sağın oylarının artmasını etkiledi.
- AP'nin sağa kaymasıyla, AB'nin daha iddialı iklim eylemine daha az destek olan bir duruşa yönelmesi yönünde önemli bir risk bulunmakta. Örneğin, ECR Avrupa Komisyonunun Şubat 2024'te önerdiği 2040 yılına kadar %90'lık daha iddialı karbon azaltım hedefine şiddetle karşı çıktığı biliniyor.
- Genişleme ve Ukrayna'ya destek konusunda, ECR ve ID güçlü şüphelere sahip.
- Seçim sonuçları, Türkiye-AB ilişkilerine de doğrudan etkileri olması bekleniyor.